

מר ינוקא ומר קשישא בריה דרב חסדא לרב אשי

Mar Yénouka (*littéralement: le jeune maître*) et Mar Keshisha (*littéralement: le vieux maître*) fils de Rav H'isda (*dirigent*) à Rav Achi

נהרדעי לטעמייהו דאמר ר"ג אמר שמואל האחין שחלקו אין להן לא דרך זה על זה ולא חלונות זה על זה ולא סולמות זה על זה ולא אמת המים זה על זה והזהרו בהן שהלכות קבועות הן

les (*Sages de*) Neherdé'a ont leur (*propre*) opinion, comme le dit Rav Nah'mane au nom de Chmouel:

"les frères qui ont partagé (*l'héritage de leur père*) n'ont ni de chemin l'un chez l'autre (*littéralement: l'un sur l'autre*)^(ils ne peuvent emprunter un chemin en passant par le terrain de l'un ou de l'autre, pour accéder à leurs champs respectifs), et ni de fenêtres l'un sur l'autre et ni d'échelle l'un chez l'autre, et ni le ruisseau l'un chez l'autre; et prenez garde à ces lois, car elles sont établies";

ורבא אמר יש להן:

et Rava dit qu'ils ont (*ce droit*):

ההוא שטרא דיתמי דנפיק עליה תברא

(*C'est le cas*) de cette reconnaissance de dette (*littéralement: contrat*) possédé par des orphelins contre lequel a été émise une quittance

אמר רב חמא אגבויי לא מגבינן ליה ומיקרע לא קרעינן ליה

Rav H'ama dit: on ne l'encaisse pas (*on n'encaisse pas le montant du prêt*) et on ne le déchire pas (*le contrat*)

אגבויי לא מגבינן ליה דנפק תברא עליה

on n'encaisse pas car il y a une quittance qui a été émise contre (*le contrat*)

מיקרע לא קרעינן ליה דכי גדלי יתמי דילמא מייתו ראייה ומרעי ליה

on ne le déchire pas, car lorsque les orphelins grandiront ils pourraient apporter une preuve pour l'invalidier (*la quittance*)

אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרבינא הלכתא מאי א"ל בכולהו הלכתא כרב חמא לבר מתברא דסהדי בשקרי לא מחזקינן

Rav Ah'a fils de Rava dit à Ravina, quelle est la Halakha (*la loi*) ? Il lui répondit: dans tous (*les cas*) la Halakha va selon Rav H'ama hormis (*le cas de*) la quittance, car on ne peut présumer que des témoins (*qui signent au bas de la quittance*) soient des menteurs

מר זוטרא בריה דרב מרי בהא נמי הלכתא כרב חמא דאם איתא דתברא מעליא הוא איבעי ליה לאפוקי בחיי אבוהון ומדלא אפקיה שמע מינה זיופי זייפיה:

Mar Zoutra fils de Ravi Mari dit: dans ce cas aussi la Halakha va selon Rav H'ama, car si c'était une quittance valable, il aurait du la faire valoir (*littéralement: la faire sortir*) du vivant de leur père, et comme il ne l'a pas fait on déduit de là qu'il a fait un faux:*

* *Donc on ne peut pas statuer d'une façon certaine sur ce contrat, c'est pour cette raison que l'on n'encaisse pas, et on ne le détruit pas aussi.*

מתני' כופין אותו לבנות בית שער ודלת לחצר רבן שמעון בן גמליאל אומר לא כל החצרות ראויות לבית שער

Michna: On le force à construire une loge du gardien et une porte pour la cour, Rabane Chim'one fils de Gamliel dit: ce ne sont pas toutes les cours qui nécessitent une loge pour le gardien

כופין אותו לבנות לעיר חומה ודלתים ובריה רשב"ג (רבן שמעון בן גמליאל) אומר לא כל העירות ראויות לחומה

on le force à construire pour la ville, une muraille des portes et un verrous, Rabane Chim'one fils de Gamliel dit: ce ne sont pas toutes les villes qui nécessitent une muraille

כמה יהא בעיר ויהא כאנשי העיר י"ב חדש קנה בה בית דירה הרי הוא כאנשי העיר מיד:
combien résidera-t-il dans la ville pour qu'il soit (*considéré*) comme les gens de la ville? 12 mois; s'il a acheté une résidence (*dans la ville dans laquelle il vient de s'installer*) il est (*considéré*) comme les gens de la ville immédiatement:

גמ' למימרא דבית שער מעליותא היא

Guemara:

Dira-t-on que la loge du gardien est un élément positif?

והא ההוא חסידא דהוה רגיל אליהו דהוה משתעי בהדיה עבד בית שער ותו לא משתעי בהדיה
Mais voilà que cet Homme pieux avec qui Eliaou (*le prophète*) avait l'habitude de parler, construisit une loge du gardien, et il (*Eliaou*) ne lui parla plus!

לא קשיא הא מגואי הא מבראי

Il n'y a pas de problème: dans un cas c'est à l'intérieur (*que la loge du gardien se trouve, voir Rachi*) dans l'autre c'est à l'extérieur (*qu'elle se trouve*)

ואי בעית אימא הא והא מבראי ולא קשיא הא דאית ליה דלת הא דלית ליה דלת
et si tu veux dis: dans les deux cas elle est à l'extérieur, et ce n'est pas un problème: dans un cas il y a une porte, dans l'autre cas il n'y a pas de porte

אבע"א (א בעית אימא) הא והא דאית ליה דלת ולא קשיא הא דאית ליה פותחת הא דלית ליה פותחת
et si tu veux dis: dans les deux cas il y a une porte, et ce n'est pas un problème: dans un cas il y a un verrous, dans l'autre cas il n'y a pas de verrous

אי בעית אימא הא והא דאית ליה פותחת ולא קשיא הא דפותחת דידיה מגואי הא דפותחת דידיה מבראי:
et si tu veux dis: dans les deux cas il y a un verrous, et ce n'est pas un problème: dans un cas le verrous est à l'intérieur, dans l'autre cas le verrous est à l'extérieur:

כופין אותו לבנות בית שער ודלת לחצר:

On le force à construire une loge du gardien et une porte pour la cour:

תניא רבן שמעון בן גמליאל אומר לא כל חצרות ראויות לבית שער אלא חצר הסמוכה לרשות הרבים ראויה לבית שער ושאינה סמוכה לרשות הרבים אינה ראויה לבית שער ורבנן זימנין דדחקי בני רשות הרבים ועיילו ואתו:
Une Beraïta enseigne: **Rabane Chim'one fils de Gamliel** dit: toutes les cours ne nécessitent pas de loge du gardien, hormis celle qui se trouve à proximité du domaine public, celles-ci nécessitent une loge du gardien, et celle qui ne se trouve pas à proximité du domaine public, ne nécessitent pas une loge pour le gardien, et les Sages (*pensent, en s'opposant à l'avis de Rachbag*): (*même celle qui n'est pas à proximité du domaine public en nécessite une car*) parfois les gens se poussent (*lorsqu'il y a affluence*) et entrent (*dans l'impasse où se trouve la cour*)

כופין אותו לבנות לעיר כו': (ת"ר כופין אותו לעשות לעיר דלתים ובריה)

On le force à construire pour la ville etc. (*les Sages ont enseigné dans la Michna: on le force à faire pour la ville, des portes et un verrous*):

ורבן שמעון בן גמליאל אומר לא כל העיירות ראויות לחומה אלא עיר הסמוכה לספר ראויה לחומה ושאינה סמוכה לספר אינה ראויה לחומה

Et **Rachbag** dit toutes les villes ne nécessitent pas de muraille, hormis la ville qui est proche de la frontière, elle, nécessite une muraille

ורבנן זימנין דמקרו ואתי גייסא

et les Sages (*pensent, en s'opposant à l'avis de **Rachbag***): il peut advenir qu'une armée arrive (*pour attaquer et donc toutes les villes nécessitent une muraille*);

בעא מיניה רבי אלעזר מרבי יוחנן כשהן גובין לפי נפשות גובין או דילמא לפי שבה ממון גובין

Rabbi El'azar demanda à Rabbi Yoh'anane: lorsqu'ils (*les trésoriers de la ville*) récoltent l'argent, le récoltent-ils en fonction du nombre de personnes (*qui forment la famille*) ou en fonction de la fortune?

אמר ליה לפי ממון גובין ואלעזר בני קבע בה מסמרות

Il lui répondit: en fonction de la fortune, et El'azar, mon fils, fixe y des clous (*c'est une loi qui est établie*)

איכא דאמרי בעא מיניה רבי אלעזר מרבי יוחנן כשהן גובין לפי קירוב בתים הן גובין או דילמא לפי ממון גובין
Certains disent: Rabbi El'azar demanda à Rabbi Yoh'anane: lorsqu'ils récoltent l'argent, le récoltent-ils en fonction de la proximité (*avec la muraille*) ou peut-être le récoltent-ils en fonction de la fortune

אמר ליה לפי קירוב בתים הן גובין ואלעזר בני קבע בה מסמרות

il lui répondit: en fonction de la proximité (*avec la muraille*), et El'azar, mon fils, fixe y des clous (*c'est une loi qui est établie*)

רבי יהודה נשיאה רמא דשורא אדרבנן אמר ריש לקיש רבנן לא צריכי נטירותא דכתיב אספרם מחול ירבון
Rabbi Yéhouda le Prince (*petit fils de Rabbi Yéhouda le Prince, lui-même petit fils de Rabbi Yéhouda le Prince le compilateur de la Michna*), imposa des impôts aux Sages (*voir Rachi*);

Reïch Lakish dit: "les Sages n'ont pas besoin de protection, comme il est dit "Je les compterai, il seront plus nombreux que le sable" (*Tehillime ch.139 v.18*)"

אספרם למאן אילימא לצדיקים דנפישו מחלא השתא כולהו ישראל כתיב בהו כחול אשר על שפת הים צדיקים עצמם מחול ירבון

"Je compterai..." qui? S'il s'agit des Justes, qui sont plus nombreux que le sable, voici qu'à propos de tout Israel il est écrit "comme le sable qui se trouve au bord de la mer" (*Béréchite ch.22 v.17*), et les Justes seraient-ils plus nombreux que le sable (*et donc plus nombreux que l'ensemble d'Israel*)?

אלא הכי קאמר אספרם למעשיהם של צדיקים מחול ירבון

וק"ו (וקל וחומר) ומה חול שמועט מגין על הים מעשיהם של צדיקים שהם מרובים לא כל שכן שמגינים עליהם
Mais c'est ainsi (*que le verset s'exprime*) qu'Il dit: "Je compterai les actes des Justes, ils seront plus nombreux que le sable"

et il y a un à fortiori: si déjà le sable, qui est inférieur en nombre (*aux actes des Justes*), protège la mer (*l'empêche de déborder*), les actes des Justes, qui sont plus nombreux (*que le sable*), n'est-ce pas à plus forte raison, qu'ils les protègent?

כי אתא לקמיה דרבי יוחנן אמר ליה מאי טעמא לא תימא ליה מהא אני חומה ושדי כמגדלות אני חומה זו תורה ושדי כמגדלות

Lorsqu'il (*Reïch Lakish*) vint devant Rabbi Yoh'anane il lui dit: pour quelle raison ne lui as-tu pas dit (*que l'enseignement provient*) de celui-ci (*de ce verset*) " Je suis une muraille et mes seins sont comme des tours" (*Chir Hachirime ch.8 v.10*)